

Zmiany w orzecznictwie, nowe działania ubezpieczycieli, nowe wyzwania i nowe problemy praktyczne.
Niuanse kierowalności napraw.

Adw. Michał Jadczyk

Problemy z którymi musi mierzyć się branża motoryzacyjna:

- Problematyka prawidłowego rozliczenia szkody;
 - zgromadzenia potrzebnej dokumentacji
 - prawidłowego wyliczenia kosztów naprawy w systemach Eurotax i Audatex, DAT
 - przesyłania we właściwym czasie dokumentacji do ubezpieczyciela
- uzyskania odszkodowania w pełnej wysokości za wykonaną naprawę pojazdu

W praktyce w wielu przypadkach uzyskanie pełnego odszkodowania możliwe jest tylko i wyłącznie dochodząc swoich roszczeń na drodze sądowej

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

- zmiana orzecznictwa w niektórych sądach powszechnych w zakresie rozliczania podatku VAT w odniesieniu do pojazdów będących przedmiotem leasingu.
- Obecnie w wielu sądach przyjmuje się, że Poszkodowanym jest właściciel pojazdu czyli Leasingodawca a zatem przy ocenie zasadności objęcia odszkodowaniem podatku VAT należy uwzględniać jego sytuację prawno-podatkową.

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

Rodzi to niemałe komplikacje gdyż:

- Zleceniodawcą naprawy jest Użytkownik a więc podmiot, który faktycznie korzysta z pojazdu,
- Leasingodawca, który jest formalnym właścicielem pojazdu przerzuca ciężar kosztów naprawy pojazdu w całości na Użytkownika,
- Zmienia się rola Leasingodawcy, który z podmiotu dotychczas wyrażającego zgodę na naprawę i wypłatę odszkodowania zaczyna bardziej czynnie uczestniczyć w zleceniu naprawy i wyborze serwisu.

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

Skutki dla warsztatów :

- Konieczność uzyskania VAT za naprawę:
- albo od Użytkownika
- albo od Leasingodawcy
- albo od Ubezpieczyciela przy spełnieniu określonych warunków.

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

W przypadku podjęcia działań w kierunku uzyskania zapłaty VAT od Leasingodawcy :

- ograniczenie przez Leasingodawcę prawa wyboru serwisu wykonującego naprawę do tych zaakceptowanych przez Leasingodawcę,
- uzależnienie przez Leasingodawcę wyrażenia zgody na naprawę od zawarcia umowy z serwisem określającej często niekorzystne warunki rozliczenia i nakładającej na serwis dodatkowe obciążenie finansowe.

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

W przypadku działań zmierzających do odzyskania VAT od Użytkownika:

- konsekwencją jest de facto obciążenie Klienta kosztem VAT w zakresie w jakim nie może go odliczyć.

Linia orzecznicza sądów powszechnych w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

- Rozwiązanie:
- zapłata przez Użytkownika podatku VAT i dochodzenie go od Ubezpieczyciela,
- wykazanie braku możliwości odliczenia VAT w całości lub w części przez Leasingodawcę.

definicja poszkodowanego:

Zgodnie z art. 361 par. 2 KC szkoda polega albo na:

stracie, którą poniósł poszkodowany (damnum emergens) albo pozbawieniu go korzyści, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cesans).

Stratą jest zatem zmniejszenie majątku poszkodowanego. Polega na:

1. uszczupleniu aktywów np. zniszczenie, utrata lub uszkodzenie określonych składników majątkowych albo obniżenie ich wartości;
2. Przybyciu pasywów np. powstanie nowych zobowiązań albo ich zwiększenie.

► Art. 709⁷ [Obowiązki korzystającego] Kodeks Cywilny

§ 1. Korzystający obowiązany jest utrzymywać rzecz w należyтым stanie, w szczególności dokonywać jej konserwacji i napraw niezbędnych do zachowania rzeczy w stanie niepogorszonym, z uwzględnieniem jej zużycia wskutek prawidłowego używania, oraz ponosić ciężary związane z własnością lub posiadaniem rzeczy.

§ 2. Jeżeli w umowie leasingu nie zostało zastrzeżone, że konserwacji i napraw rzeczy dokonuje osoba mająca określone kwalifikacje, korzystający powinien niezwłocznie zawiadomić finansującego o konieczności dokonania istotnej naprawy rzeczy.

§ 3. Korzystający obowiązany jest umożliwić finansującemu sprawdzenie rzeczy w zakresie określonym w § 1 i 2.

Ostatni okres czasu to wzmożony okres działań Ubezpieczycieli zmierzających do obniżenia wysokości wypłacanych odszkodowań:

- zawieranie umów z warsztatami określającymi zasady i koszty napraw pojazdów,
- tworzenie sieci warsztatów współpracujących z danym Ubezpieczycielem,
- ograniczanie Poszkodowanym prawa wyboru warsztatu do wykonania naprawy jego pojazdu,
- kierowalność napraw pojazdów do warsztatów znajdujących w tzw. sieci Ubezpieczyciela,
- itp.

w konsekwencji...

Rodzi to nowe wyzwania po stronie Serwisów w zakresie prowadzonej przez nich działalności tj.

- ▶ informowanie Poszkodowanych o przysługujących im prawach,
- ▶ zwiększenie zakresu obsługi Klientów poprzez objęcie nią czynności związanych ze zgłaszaniem szkód do Ubezpieczycieli,
- ▶ nowe zasady wynajmu pojazdów zastępczych,

Kierowalność napraw, korzyść czy problem?

- ▶ Na tym tle niezwykle ważne jest najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego, które co prawda potwierdza dotychczasową praktykę ale po raz kolejny określa także rolę Ubezpieczyciela,

Linia orzecznicza Sądu Najwyższego w zakresie
rozliczania szkód komunikacyjnych:

- Nieopłacalność naprawy pojazdu uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym;
- ustalanie wysokości odszkodowania za uszkodzony pojazd

Wyrok
Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 12 kwietnia 2018 r.
II CNP 43/17

Linia orzecznicza Sądu Najwyższego w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

➤ Teza I

- 1. Zastosowanie art. 822 § 1 w zw. z art. 363 § 1 KC oznacza, że poszkodowany nie może żądać zapłaty kosztów (hipotetycznej) restytucji w sytuacji, w której przywrócenie stanu poprzedniego byłoby niemożliwe albo też pociągało za sobą nadmierne trudności lub koszty. W takim przypadku może żądać wyrównania tego uszczerbku w jego majątku, który odpowiada wartości rzeczy zniszczonej wskutek działania sprawcy szkody. Ocena, czy koszty restytucji są nadmierne zależy od okoliczności sprawy.
- 2. Na gruncie spraw dotyczących naprawy pojazdów mechanicznych ugruntowała się praktyka zakładająca, że koszt naprawy nie jest nadmierny dopóty, dopóki nie przewyższa wartości pojazdu sprzed wypadku.

Linia orzecznicza Sądu Najwyższego w zakresie
rozliczania szkód komunikacyjnych:

➤ Teza II

- W świetle art. 363 § 1 i art. 822 § 1 KC za **koszty restytucji samochodu do stanu sprzed wypadku należy uznać** – nieprzekraczające wartości samochodu – wydatki, jakie właściciel auta miał ponieść w celu przywrócenia jego stanu sprzed wypadku. Na ich podstawie należy określić należne od ubezpieczyciela sprawcy szkody odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom profesjonalnej naprawy pojazdu, niezależnie od tego, czy działania właściciela auta podjęte z zamiarem osiągnięcia tego rezultatu były udane, czy nie.

- Z uzasadnienia:
- z [art. 822 § 1](#) KC wynika, że obowiązek ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej polega na zapłacie określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone przez ubezpieczonego osobom trzecim, a więc na spełnieniu świadczenia pieniężnego;
- poszkodowany może, według swojego wyboru, żądać od ubezpieczyciela zapłaty kosztów hipotetycznej restytucji albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej ustalonej zgodnie z metodą różnicy;
- przepis [art. 822 § 1](#) KC modyfikuje normę wynikającą z [art. 363 § 1](#) KC bowiem jedynie tylko w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji;
- ocena, czy koszty restytucji są nadmierne zależy od okoliczności sprawy. Na gruncie spraw dotyczących naprawy pojazdów mechanicznych ugruntowała się praktyka zakładająca, że koszt naprawy nie jest nadmierny dopóty, dopóki nie przewyższa wartości pojazdu sprzed wypadku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 lutego 2002 r., [V CKN 903/00](#), OSNC 2003, nr 1, poz. 15; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2006 r., [III CZP 76/05](#), nieopubl.).

Linia orzecznicza Sądu Najwyższego w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych:

- **Wybór formy naprawienia szkody**
- Postanowienie
Sądu Najwyższego - Izba Cywilna
z dnia 8 maja 2018 r.
V CSK 620/17

Teza:

W świetle art. 363 § 1 KC wybór formy naprawienia szkody przysługuje poszkodowanemu, a nie sprawcy.

Ustalanie odszkodowania z tytułu uszkodzenia pojazdu

- Teza 1. Jakkolwiek obowiązek ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej polega na zapłacie odszkodowania, a więc na spełnieniu świadczenia pieniężnego (art. 822 § 1 KC), to jednak judykatura przyjmuje, że poszkodowany może, według swojego wyboru, żądać od ubezpieczyciela zapłaty kosztów hipotetycznej restytucji albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej ustalonej zgodnie z metodą różnicy. Przepis art. 822 § 1 KC modyfikuje normę wynikającą z art. 363 § 1 KC bowiem jedynie w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji. Powstanie tego roszczenia, a tym samym zakres odszkodowania, nie zależą od tego, czy poszkodowany dokonał restytucji i czy w ogóle ma taki zamiar.

Ustalanie odszkodowania z tytułu uszkodzenia pojazdu

► Teza 2.

Stosowanie art. 822 § 1 w zw. z art. 363 § 1 KC oznacza, że poszkodowany nie może jednak żądać zapłaty kosztów (hipotetycznej) restytucji w sytuacji, w której przywrócenie stanu poprzedniego byłoby niemożliwe albo też pociągało za sobą nadmierne trudności lub koszty. Ocena, czy koszty restytucji są nadmierne, zależy od okoliczności sprawy. Na gruncie spraw dotyczących naprawy pojazdów mechanicznych ugruntowała się praktyka zakładająca, że koszt naprawy nie jest nadmierny dopóty, dopóki nie przewyższa wartości pojazdu sprzed wypadku.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - I Wydział
Cywilny z dnia 17 października 2017 r. I ACa 379/17

Nadmierny koszt naprawy uszkodzonego pojazdu

Koszt naprawy uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym pojazdu, nieprzewyższający jego wartości sprzed wypadku, nie jest nadmierny w rozumieniu art. 363 § 1 KC.

uchwała Sądu Najwyższego 24 sierpnia 2018 roku

- Wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela są objęte odpowiedzialnością cywilną obowiązkowego OC, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione

Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 8 września 2017 r. II CSK 857/16
Wpływ zużycia rzeczy uszkodzonej w wyniku czynu niedozwolonego na rozmiar spowodowanej tym czynem szkody;

- ▶ Teza
- ▶ 1. W konsekwencji przyjęcia w art. 361 § 2 KC zasady pełnego odszkodowania miarodajna przy ustalaniu wysokości szkody i należnego odszkodowania jest co do zasady taka wartość, jaką uszkodzona rzecz miała dla poszkodowanego (pretium singulare).
- ▶ 2. Możliwość przywrócenia uszkodzonego przedmiotu do stanu używalności, takiego jak przed wyrządzeniem szkody, nie uzasadnia, ani w przypadku szkód w samochodach, ani w przypadku szkód w innych przedmiotach, objęcia odszkodowaniem kosztów naprawy w zakresie zwiększającym majątek poszkodowanego. Pokrycie pełnych kosztów przywrócenia uszkodzonego przedmiotu do stanu używalności, takiego jak przed wyrządzeniem szkody, bez względu na stopień zużycia tego przedmiotu i zastosowanie przy naprawie nowych elementów, jest w świetle art. 361 § 2 i art. 363 § 1 KC uzasadnione tylko wtedy, gdy naprawa nie prowadzi do zwiększenia majątku poszkodowanego.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - I Wydział Cywilny
z dnia 9 sierpnia 2017 r. I ACa 158/17

Określenie wysokości odszkodowania w przypadku nałożenia obowiązku naprawienia szkody w związku z uszkodzeniem rzeczy

- ▶ W przypadku obowiązku naprawienia szkody polegającej na uszkodzeniu rzeczy zasadą jest, iż odszkodowanie powinno umożliwić doprowadzenie tej rzeczy do stanu poprzedniego. O sytuacji takiej mówić można zaś wówczas jedynie, gdy stan uszkodzonej rzeczy po dokonanej naprawie odpowiada pod każdym względem (technicznym, zdolności użytkowej, trwałości, wyglądu itp.) stanowi tejże rzecz sprzed wypadku. Osoba odpowiedzialna za szkodę zobowiązana jest zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy uszkodzonej, do których to wydatków zaliczyć należy także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy.
- ▶
- ▶ W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że osoba odpowiedzialna za szkodę zobowiązana jest zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy uszkodzonej, do których to wydatków zaliczyć należy także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1972 r. w sprawie [II CR 425/72](#)).

Wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 11 grudnia 2017 r. V GC 587/17

Koszty kalkulacji naprawy pojazdu

Teza:

Koszty kalkulacji naprawy pojazdu nie zostały poniesione przez poszkodowanego, lecz przez powoda, który nabył od poszkodowanego roszczenie odszkodowawcze związane z wypadkiem komunikacyjnym. Powód jest przedsiębiorcą, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie dochodzenia roszczeń. Sąd podzielił ocenę pozwanego, iż koszty kalkulacji naprawy pojazdu powinny zostać uznane za koszt prowadzonej działalności. Koszty kalkulacji naprawy pojazdu mogłyby zostać ewentualnie uznane za szkodę majątkową w przypadku, gdyby zostały poniesione przez samego poszkodowanego.

Kierowalność napraw

- Czy istnieje ?
- Czy zakład naprawczy ma na nią wpływ ?
- Czy można skutecznie wyegzekwować kierowalność od ubezpieczyciela?
- Czy poszkodowany ma wpływ na kierowalność i w jakich przypadkach?
- Daleko idące skutki kierowalności z punktu widzenia stosunków prawnych pomiędzy zakładem naprawczym a ubezpieczycielem
- Czy kierowalność może zmienić rynek napraw blacharsko-lakierniczych pojazdów?

Dziękuję za uwagę

Adw. Michał Jadczyk

